

ФЕДЕРАЦИЯ "СХЗУ"

СПОРТ ЗА ХОРА СЪС ЗРИТЕЛНИ УВРЕЖДАНИЯ

ул. „Найчо Цанов“ № 172, ет.2
гр. София
България

Телефон: (+359) 886 100 462
Електронна поща: fshzubg@gmail.com

03 септември 2013 г.

Отворено писмо до: бившите, настоящите и бъдещите политици, управляващи българския спорт

Относно: *Реквием на една мечта*

УВАЖАЕМИ НАСТОЯЩИ, БИВШИ И БЪДЕЩИ ПОЛИТИЦИ, УПРАВЛЯВАЩИ СПОРТА В БЪЛГАРИЯ,

С настоящето писмо искам да обърна вниманието ви върху един отдавна поставен, но нерешен въпрос от изключително значение за хората с увреждания. Наистина, като че ли имаше изгледи за разрешаването му, но то беше зачеркнато, както ми се струва, с лека ръка.

Спортуването е от ключово значение за качеството на живот на всеки човешки индивид. Тук не става въпрос само за спорта за високи постижения, а най-вече за масовия спорт, с който трябва да израстват всички поколения, за да придобият основна двигателна култура, което от своя страна ще им даде възможност да водят по-активен и по-пълноценен живот. Макар че и децата знаят, че без масов спорт не би могло да се прави спорт за високи постижения. Е, може би това е възможно само у нас. Едва ли тук е мястото да се аргументирам, че физическото възпитание и спортът култивират у човека стремеж за развитие, победа, толерантност и пр. Ако не беше така, в развитите страни нямаше да има прекрасни условия за спортуване, създадени в училищата и университетите. И едва ли пред някой родител стои дилемата дали децата му да спортуват или да се друсат, да пият и пушат. Чрез спортуване в голяма степен се неутрализира и агресията, която все повече завладява не само възрастните, но и новите идващи поколения на България, които ще поемат щафетата на живота.

И ако спортуването е от съществено значение за всички, за хората с увреждания то е с още по-голяма важност, тъй като повечето от тях са лишени от условия за самостоятелно спортуване, било поради липса на архитектурен достъп, било поради липса

на свободни спортни обекти, било поради липса на средства да се заплатят съответните спортни съоръжения. Защото, въпреки че в закона е разпоредено, че спортните обекти се ползват безплатно от хората с увреждания, това с малки изключения изобщо не се спазва. Не че винаги се искат пари, а просто се отказва най-често с аргумента, че съответният спортен обект е със свръх ангажираност. Но хвала на всички ония добри хора, колкото и малко да са, които продължават да предоставят безвъзмездно възможност за спортуване на хората с увреждания в стопанисваните от тях обекти.

Отдавна стана ясно, че трябва да се изгради спортен център за хора с увреждания, в който те да могат свободно да провеждат своята спортна подготовка - професионално, полупрофесионално или за придобиване на физическа култура. Това беше идея, която се развиваше много години и около която се обединиха редица организации, имащи отношение по темата., Започна да се търси държавната подкрепа, защото е повече от ясно, че само държавата може да подкрепи подобен проект, тъй като той няма да носи финансова печалба, а аз досега не съм срещнал човек, който да има голямата финансова възможност и същевременно толкова добро сърце, че да инвестира само заради това, че ще стане нещо хубаво и няма значение, че то не носи пари. Но ако все пак има такъв богат алтруист, ще се радвам да се запознаем. Спортният обект трябваше да бъде в услуга единствено и само на хората с увреждания, тоест печалбата е чисто социална, но очевидно тя не се цени достатъчно.

След редица разговори, срещи и умувания се намери подходяща постройка, която трябваше да бъде ремонтирана и преустроена в спортна зала, където да се практикуват спортове като голбал, шоудаун, джудо, лека атлетика и др. подходящи спортове за хора с увреждания. Постройката беше предоставена на Федерация “Спорт за хора със зрителни увреждания” с договор за безвъзмездно ползване за срок от 10 години. Потърсихме помощта на архитекти и консултанти, за да преценят какви средства ще са необходими за изграждането на мултифункционална спортна зала. Намериха се добри хора, които ни направиха изчисленията и подготвиха документацията безвъзмездно, не защото нямаме желание да им заплатим, а защото нямаме възможност. В периода 2010-2013 г. се проведеха редица срещи с политическото ръководство на Министерството на физическото възпитание и спорта за намиране начин за изграждането на спортен център за хора с увреждания. Тук е мястото да се каже, че именно това ръководство беше най-отзивчивото. Министърът и двамата му заместници наистина бяха отворени хора и никога не отказваха среща, разговор и търсене решение на възникналите проблеми. За огромно съжаление към

този момент не може да се каже същото за техните наследници в следващите 2 правителства, при които въпреки многократните ми постъпки за аудиенция, такава не ми беше дадена. Подобна беше картината в периода 2005-2009 г., когато въпреки множеството ми опити, нито веднъж не можах да се срещна с политическото ръководство на тогавашната ДАМС. Но не мога да кажа същото за първия спортен министър, който се намеси адекватно през 2003 г., когато пред кабинета му се изтърси националният отбор по голбал. Момчетата бяха уведомени, че планираното българско участие на световните игри в Канада няма да се състои и тогава министърът разпореди да се прави, да се струва, но отборът да замине. Голбалистите отидоха, за да видят колко много е изостанал българският голбал след 1989 г., защото след тази година родният голбал умря за цяло десетилетие. Това всъщност беше първото и последното участие на голбала ни на световните игри за незрящи, които се провеждат на всеки 4 години. Но именно това участие даде неимоверен тласък за развитието на българския голбал, който след няколко години стана фактор, ако не в Югоизточна Европа, то със сигурност на Балканския полуостров.

След възникването на политическата криза от февруари-март 2013 г. и назначаването на служебно правителство, а след това и на редовно, въпреки че многократно исках среща и с двамата министри, в отговор на моето желание получих писмо, с което по безапелационен начин се отказваше финансирането на планираната спортна зала за хора с увреждания. А за обикновените хора, в т. ч. и тези с увреждания, изобщо няма значение от кой спектър на политическото пространство са управляващите - ляво, дясно или център. Те искат да имат ако не отлични, то поне сносни условия за живот. Спортването е част от сносният живот, а и когато човек не спортува, той се обездвижва, затлъстява, развива допълнителни психически и физически заболявания, които рефлектират върху здравната система и бюджета - личния и държавния.

Основен проблем на българските политици или на огромната част от тях е, че преди да дойдат на власт твърде лесно дават обещания, да не използвам по-силни думи, но когато вземат властта, си въобразяват, че историята започва от тях и най-вероятно ще бъдат пожизнено на съответните постове. А простата истина е, че история е имало преди тях, ще има и след тях. Те са част от нея, една бримка и с какъв почерк ще запишат името си в нея до голяма степен зависи от самите тях. Или ако се перифразира сентенцията на един римски историк: политиците са преходни, историята е вечна. Това, което е най-разумно да прави всеки политик, е да търси приемствеността, за да запише името си в

историята с нещо положително. Но тук не става дума за приемствеността за провеждане на чистки, които неизменно всяко правителство от най-новата ни история, идвайки на власт провежда, тук става дума за приемствеността, която е в полза на народа, колкото и това да се е превърнало вече в клише.

Не се съмнявам, че в писмото отговор, което ми беше изпратено от вече преименуваното Министерство на младежта и спорта, с което ме уведомяват, че няма да се финансира спортната зала, почти всичко е така, както го пишат в съответствие с наредбите и тълкуването на нормативните текстове е съобразно отказа. Винаги, когато се цели отказ за извършване на дадена работа, може да се намери съответната норма, с която да бъде обосновано, че просто няма как да се направи едно или друго. Въпросът е дали ще се осъществи тази понастоящем химера, която ще позволи на хората със зрителни увреждания, а и не само на тях, да имат възможност за спортуване? Простичкият отговор в момента за жалост е не.

Но дали в отговора на министерството всичко е, както трябва? Дали нормативните текстове не са четени така, както дяволът Евангелието?

Посочените мотиви за отказ в писмото на Министерството на младежта и спорта са незаконосъобразни и в разрез със законовата и правна рамка на Република България и на Европейската общност.

Налична е практика на ВАС в България, както и в Европейския съюз, в която изрично се казва, че при провеждане на конкурси възложителят се задължава да изиска допълнително информация от кандидата, когато възложителя има съмнения за административни несъответствия на кандидата. Ако изисканите допълнително документи и доказателства не бъдат предоставени или потвърдят съмненията на възложителя само тогава той има право да отстрани кандидата.

Освен това е нарушена една от основните Европейски свободи - Право на отговор. Писмото е еднозначно и НЕ дава право на отговор, а какво говорим за право на обжалване, което е задължително.

Съгласно регламентите на ЕК всяко писмо касаещо провеждане на конкурсен или състезателен принцип подлежи НА ОБЖАЛВАНЕ съгласно законодателството в съответната държава, където се провежда конкурса.

Посочено е, че липсва подробна количествено стойностна сметка, а такава бе представена. Формата за кандидатстване по наредба Н-1 пред Министерството на

младежта и спорта включва в себе си поле, където се попълва подробна Количествено стойностна сметка без нея проектът не може да бъде разгледан и внесен в Министерството на младежта и спорта и няма как да стигне до етап на разглеждане от комисия, а в официалното писмо се твърди, че КОМИСИЯТА установила липсата на Количествено стойностна сметка. Дори и при тази ситуация - Законът задължава Възложителя в лицето на Министерството на младежта и спорта да **ИЗИСКА ДОПЪЛНИТЕЛНО И В СРОК** липсващите документи.

Относно мотивът на Министерството, че не се допуска финансиране, когато имотът е частен, а само когато е държавен или общински. Това е в разрез със самата Наредба Н - 1 на Министерството, по която се осигурява финансирането. Наредбата казва, че **НЕ Е ПОЗВОЛЕНО С ПАРИ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА ДА СЕ ФИНАНСИРАТ ОБЩИНИ ИЛИ ДЪРЖАВАТА**. А кого всъщност финансира **МИНИСТЕРСТВОТО НА МЛАДЕЖТА И СПОРТА** по този начин? Наредбата казва, че трябва да има сключен договор за наем или ползване за период минимум две години. Нека приемем, че Федерацията "Спорт за хора със зрителни увреждания" нямаше сключен договор за този имот, а имаше сключен договор за наем със Столична община за две години, какъвто е и обявения в наредбата **МИНИМАЛЕН СРОК**. **ЗА КОГО Е ПРЕДНАЗНАЧЕНО ФИНАНСИРАНЕТО В ТОЗИ СЛУЧАЙ** ПИТАМ АЗ като след две години залата остава за общината? За кого остава направената инвестиция? За Федерацията или за Столична община? А не финансира ли тогава Министерството точно общината? Това е нелепо. И този казус бе поставен на масата пред бившето ръководство, но новото отказва срещи, та дори решава проблемът казвайки **НЕ** без право на отговор, без право на среща, без възможност за коментар. Демокрация ли е това? Или може би пример за прозрачно управление?

Но както преди няколко години, така и сега ще кажа, че аз не държа именно тази постройка да бъде спортна зала, искам да разбера готова ли е държавата да помогне на спорта на хората с увреждания като осигури не квазидостъп до спортни обекти, а реални условия за масовия спорт. Преди години с помощта на юристите на министерството стигнахме до заключението, че въз основа на някои членове от Закона за физическото възпитание и спорта би могло да се финансира ремонтът на тази спортна зала.

Трябва да се знае, че не всеки гениален спортист е и гениален политик, както и обратното. Защото ако беше така, Ото фон Бисмарк безспорно би бил голям спортист, а Мохамед Али - незаменим политик.

Наясно съм, че хората с увреждания, пенсионерите, майките и пр., наричани от някои уязвими групи, са трън в очите или камъче в обувката на всяко правителство. Ако ги нямаше тези групи, държавният бюджет би икономисал невероятни средства. Но това ли е целта? Наистина ли тези групи са само в тежест на обществото? Наистина ли те не могат да допринесат никаква полза за него? Наистина ли няма начин те да водят достоен живот? Колко пъти се чува за заетост на хората с увреждания и колко пъти само по медиите се говори за тази трудова реализация, а реално много малко хора с увреждания имат работа.

Мисля си, че немалка част от политиците, както от ляво, така също от дясно и центъра, биха прегърнали идеята да се отърват от тези групи, но не могат да изрекат това гласно, защото в 21 в. отношението към хората с увреждания е белег за цивилизованост. А не искаме да си признаем, че нивото на нашата цивилизованост е толкова ниско, че не бихме искали да го излагаме на показ. Надявам се да греша, че огромната част от политиците на страната, независимо от тяхната цветова окраска, биха си стиснали ръцете и биха намерили консенсус по въпроса, че хората с увреждания, които до вчера бяха наричани безцеремонно инвалиди, са непотребни и ако обществото се отърве от тях, това би било само в негов плюс.

Надявам се, че в България няма политици, които смятат, че с инвалидите трябва да се постъпва като в древна Спарта, или в древен Рим, или че са поддръжници на Библията на нацизма, където също има предложено решение на казуса с инвалидите.

Въпросът ми е дали държавата ще окаже съдействие за създаване на спортен център за хора с увреждания, който ще се ползва именно от тези хора? Към този въпрос са съпричастни редица хора и организации, но аз няма да ги изреждам тук, а те ако имат желание, могат да вземат отношение по случая. Дебело подчертавам, че всичко горе-написано изразява само мое лично мнение.

Накрая искам да отбележа, че парите са много важно средство за постигане на съответните цели, но не по-малко важна е организацията. У нас освен липсата на финанси се наблюдава и въпиюща липса на организираност.

За да не бъде упрекнат в негативизъм или други деструктивни уклони, ще посоча няколко близки исторически факта, които след сизифови усилия се осъществиха и са ярко доказателство, че спортът сред хората със зрителни увреждания се развива, макар и непоследователно, но с държавна подкрепа, а то и няма как да бъде иначе:

1. За първи път след 1991 г., започвайки от 2007 г. участието на България на европейските първенства по голбал се възстанови и продължава и до днес;
2. Българският национален отбор по шахмат за зрително затруднени лица през 2012 г. и 2013 г. участва на олимпиада и световно първенство;
3. През 2010 г. беше изградена първата шоудаун зала;
4. През 2012 г. от Министерството на физическото възпитание и спорта беше дадена спортна лицензия на Федерация “Спорт за хора със зрителни увреждания”;
5. През 2013 г. министерството предостави на федерацията бюджет, макар и скромнен за провеждане на някои държавни първенства за хора със зрителни увреждания.

Видно е, че спортът сред хората със зрителни увреждания търпи прогрес. Целта, която преследваме, е да има условия за спортуване и последователна политика, независимо дали управляващите са леви, десни или центристи.

И съвсем накрая ми позволете да се обърна към всички вас, политиците в спорта, с призива:

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА, ПОМОГНЕТЕ ДА СЕ НАМЕРИ РЕШЕНИЕ И ДА СЕ ИЗГРАДИ СПОРТЕН ЦЕНТЪР ЗА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ ИЛИ ДА СЕ НАМЕРИ ПОДХОДЯЩА СПОРТНА ЗАЛА, В КОЯТО ТЕ ДА МОГАТ СВОБОДНО ДА СПОРТУВАТ. ПО ТОЗИ НАЧИН ОСВЕН ЧЕ ЩЕ ОСТАНЕТЕ В ИСТОРИЯТА, ЩЕ НАПРАВИТЕ ДОБРО НА МНОГО ХОРА В НЕРАВНОСТОЙНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЗАЩОТО ЩЕ ИМ ПРЕДОСТАВИТЕ ШАНС ЗА БЕЗПРОБЛЕМНА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ, КОЯТО ИМ ЛИПСВА КЪМ ДНЕСНА ДАТА.

С уважение,

д-р ИВАН ЯНЕВ,

Председател на Федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания”